

Sogneaften i Pederstrup 9. nov. 2017

Løvelbro Bistro

En skoledag begyndte normalt med de salmevers, som vi skulle kunne udenad.

Leo Yding Sørensens indlæg om skolegang i 1940erne.

Skolebygningen i Pederstrup er fra 1893. Faktisk en flot bygning fra den tid. Flottere end de gamle skolebygninger i Rødding og Løvel. Så det daværende sogneråd har flottet sig på Pederstrups vegne. Og det var jo ikke alene en skole. Helt op til begyndelsen af 1930erne hørte der landbrug til skolen, som læreren skulle drive. Om læreren fra 1908 til 1938, Christian Dalum, virkelig drev jorden eller den var lejet ud, ved jeg ikke.

Men i 1933 købte nygifte Thorvald og Maren Christiansen skolens 16 tdr. land og byggede et statshusmandsbrug. Ejendommen er der endnu som den første ejendom efter skolen på vejen mod Løvelbro.

Skolebygningen indeholder ud mod vejen et klasselokale, og i den anden ende er der lærerbolig.

Skolen var to-klasset ligesom skolerne i Ingstrup og Kistrup. Skolerne i Rødding og Løvel var 4- klassede. Og børnene i disse to skoler lod skadefro os andre vide, at det både var finere og bedre at gå i skole i Rødding og Løvel.

Der var skole 6 dage om ugen - vores skoletid faldt før det blev moderne at holde fri om lørdagen - der var 48 timers arbejdsuge. Vi gik i skole hver anden dag, og vi gik 3 år i „bette” klasse og 4 år i „stuer” klasse.

Jeg er tit gennem årene blevet spurgt om hvordan man kunne undervise f.eks. i „stuer” klasse med 4 forskellige årgange uafhængigt af hinanden. Men her skal man lige tænke på, at det som regel var små årgange med et gns. elevtal på 3-4- elever pr. årgang - og så skal man også tænke på, at der dengang var disciplin i skolen, så de enkelte årgange ikke generede hinanden i undervisningen, Jeg husker slet ikke, at det var et problem.

Min årgang med hele 6 elever var absolut en undtagelse fra reglen om de små årgange. Tilstede fra årgangen i aften er vi ???, og det må siges at være et flot fremmøde af sådan nogen unge mennesker på 76-77 år. ?? (Inger Gaardsted, Bernt Olsen, Gunner Kjær, Leif og Leo Yding Sørensen)

I forhold til i dag omfattede undervisningen kun få fag.

En skoledag begyndte normalt med de salmevers, som vi skulle kunne udenad. Derefter fulgte bibelhistorie. Og så var der de grundlæggende fag regning og dansk med stavning, læsning, diktat og stiløvelser. Dertil kom Danmarkshistorie og geografi.

Til geografitimen havde vi bl.a. et Danmarkskort, hvor alle købstæderne blot var en prik på kortet, og så skulle vi fortælle, hvad byerne hed.

Men erfaringerne med mine egne børn er, at man i højeste grad i skolerne i dag mangler et sådant kort. Nutidens ungdom er i geografisk henseende de rene analfabeter. Prøv blot at lytte til fjemsyns -journalisten. Det er de utroligste steder i landet, de undertiden får de stakkels købstæder placeret. Sidste søndag aften blev Mariager placeret i Vestjylland.

Og så var vi til eksamen ved hvert skoleårs slutning, som dengang var i marts måned. Det var dog vist kun i „stuer” klasse, at der var eksamen. I dag har man skolebestyrelser. - dengang havde vi skolekommissioner. Det var et udvalg, der var nedsat af sognerådet, og jeg mener, at sognepræsten også var involveret. Men på eksamensdagen mødte repræsentanter fra skolekommissionen op og overværede undervisningen

Og der blev givet karakterer for præstationerne denne dag efter det gamle UG - skala. I vores hjem var det sådan, at kun ug eller ug minus var acceptabel. Og det fik vi selvfølgelig ikke i alle fag, og det medførte et nærmere forhør om, hvorfor og strenge pålæg om at gøre noget mere ved det fremover.

Vores skolegang var længe før skolebussernes tid, og i „bette” klasse gik vi fra Vrå til skolen i Pederstrup. Jeg ved ikke, om det var fordi vores forældre ikke syntes, at vi var øvede nok i cyklingskunst til at cykle på grusveje. Alle kommunale veje var jo grusveje dengang. Eller det var fordi, at det i de første efterkrigsår var meget svært at få duelige cykeldæk. Men

som den naturligste ting af verden gik Leif og mig de 4 km fra Sødal skov til Pederstrup skole. Fra Vrå var der en lille km kortere, og det er derfor, at Inger ser yngre og bedre ud end vi andre.

Tilfældigvis faldt min skoletid sammen med en tid med mange børn i Vrå. I det tredje skoleår var der Inger og Jens Gårdsted, Bernt Olesen, Grethe Kallestrup, Gunner og Tage Kjær samt Leif og mig - i alt 8 børn, og når vi gik til skole ved siden af hinanden, fyldte vi hele vejens bredde.

Vores gamle skolesti fra Korshøje og ned til Pederstrup er desværre forsvundet. Stien gik fra Korshøje og ned gennem plantagen med retning mod kirken - det var faktisk også en kirkesti, der blev benyttet af folk fra Vrå, der spadserede til kirke. Neden for bakken efter plantagen svingede vi til venstre væk fra kirkestien og på en anden sti op gennem en anden plantage, og denne sti førte ned bag ved Carsten Rasmussens lade bygning, og derfra gik vi ned ad Carsten Rasmussens indkørsel og hen forbi forsamlingshuset og ned til skolen.

Bemærk, at jeg sagde forsamlingshuset. Det benyttede vi bl.a. til gymnastik og til den årlige juletræsfest, der så vidt jeg husker blev afholdt 3. juledag. Jeg tror, at det var søndags-skolelederne, der stod for disse juletræsfester. I hvert fald var Axel Gårdsted - Ingers far - en meget aktiv inspirator til dansen omkring juletræet og til de forskellige sanglege og som forsanger til julesalmerne.

Lærerpersonalet 20. December 1937.

C. Dalum,
Pederstrup.

Vestergaard Jacoben,
Løvel.

O. Jacobsen,
Kistrup.

Frk. Jacobsen,
Løvel.

L. P. Jensen,
Rødding.

C. Christensen,
Ingstrup.

Fru Christensen;
Ingstrup.

Frk. Laustsen,
Rødding.

I „bette klasse” fra 1945 til 1948 hed læreren Carl Simonsen. Da han rejste fra Pederstrup skole flyttede han pudsig nok til Pederstrup på Midtfyn. For mig er han forsvundet i glemslens tåger.

Men det er han vist ikke for min lillebror Leif og Gunner Kjær. Men det må de hellere selv berette om.

Den næste lærer hed Børge Conrad Hansen. Han tiltrådte i 1948 samtidig som den store retskrivningsreform blev iværksat.

I „bette” klasse havde vi jo bl.a. lært, at alle navneord skulle skrives med stort begyndelsesbogstav, og ordene: ”kunne, skulle og ville”, ikke skulle skrives med d.

Så det blev lærer Hansens første opgave at lære os, at det nu var blevet forkert.

Lærer Hansen huskes for flere ting.

Han var en dygtig lærer og en rar mand. Måske også lidt for rar, hvis der var drillesyge elever. Det ved min lillebror også lidt om. Jeg ved det ikke for i min årgang var der ingen drillesyge elever.

Og så var der hans fantastiske håndskrift. Læg mærke til ensartetheden. Alle bogstaver blev skrevet fuldstændig ens hver eneste gang. Og ingen kunne være i tvivl om, hvad der stod.

Lærer Hansens indsats på sløjdområdet skal også nævnes. Da han tiltrådte, havde loftet over skolens udhus været anvendt til et større due-hold, og det lignede nærmest en duemødding. Men han gik i gang med at få det ryddet og at få rummet gjort pænt og tiltalende at være i. Og så installerede han alt det udstyr, der skulle til for at det kunne blive til et undervisningslokale i sløjd: der var ca. 10 høvlebænke med alt det udstyr, der hører med. Save, høvle, stemmejern, hamre og så videre.

Hvor han fik penge fra til alt dette, ved jeg ikke. Min far repræsenterede Pederstrup sogn i den daværende Rødding, Løvel og Pederstrup kommunes sogneråd fra 1946 til 1954. Hvem der var der før 1946, ved jeg ikke, men det kunne have været Niels Pallesen, Nørgård, Løvelbrovej 15, som også var sognefoged. Da far holdt op i 1954, blev Marius Sørensen, Vestergård, Stabilvej 15, valgt.

Men det mest naturlige ville være, at lærer Hansen har talt med far om finansieringen, og at far så i sognerådet i forbindelse med aftenskoleloven havde skaffet en bevilling eller et tilskud til investeringen. Vi kan desværre ikke spørge dem i dag.

Sløjdlokalet blev i de første år brugt til andet end at undervise skolens børn i sløjd. Lærer Hansen inviterede alle sognets bosiddende mænd til sløjdaftener på skolen, og jeg husker, at de, der deltog, hyggede sig vældigt med det.

